

Фикҳ дарслари (207-дарс) Намозни бузувчи нарсалар (биринчи мақола)

00:00 / 03.12.2022 1301

Намозда уни адо қилиш учун шариатда кўрсатилган кайфиятга хилоф нарса содир бўлса, у бузилади ёки бошқача қилиб айтганда, ботил бўлади. Бу вақтда намозни қайта ўқишга тўғри келади. Қуйида ҳанафий мазҳаби уламолари «намозни бузади», деган нарсаларнинг баъзилари билан танишиб чиқамиз.

Намозни қуйидаги нарсалар бузади:

1. Мутлақ калом.

Намозда қасдданми, унутибми, билмасданми, хато тариқасидами ёки мажбуранми, гапирилса, у ботил бўлади. Бу нарса икки ҳарфни ёки фаҳмласа бўладиган бир ҳарфни нутқ қилиш билан бўлади.

Бу ҳукмнинг далили:

???? ?????? ???? ?????????? ?????? ?????? ???????

?????: ?????? ?????????????? ??? ??????????????

????????????? ?????????????? ?????????????? ??????? ??????

????????????? ??? ?????????????????? ??????? ??????????????: ?? ? ??

????????????????????? ?????????????????? ?????? ?????????????????.

????????? ?????????????????.

Зайд ибн Арқам розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Намозда сўзлашаверар эдик. Киши намозда ёнидаги шеригига гапираверар эди. Ниҳоят «Аллоҳ учун тоат ила жим туринглар» ояти нозил бўлганда сукут сақлашга амр қилиндик, гапдан наҳий қилиндик».

Бешовлари ривоят қилишган.

2. Қасддан берилган салом ва унга алик олиш.

Қасддан салом бериш намозни бузишига далил:

???? ?????????? ?????? ?????? ?????? ?????????? ??????: ???????

????????????? ?????? ?????????????????? ??? ?????? ?????? ??????

????????? ??? ?????????????????? ?????????????????? ??????????????????

????????? ?????????? ????? ????????? ??????????????????
????????????? ?????????? ?????????? ?????????? ??????????????
?????????????: ??? ?????????? ?????????? ?????????? ??????????????
????????????? ?????????????? ??????????????. ??????????: «?????? ???
????????????? ??????????» . ?????????? ??????????????????
????????????????? ?????????? ?????????? ??????????????????: «??????
????????? ?????????????????? ??? ?????????? ?????????? ?????????? ?????
????????? ?????????????????? ?????????????? ?????? ??????????????????
????????????????????????? ?????????????????? ??????????????????» .

Абдуллоҳ розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам намоздалик чоғларида у зотга салом берар эдик, у зот алик олар эдилар. Нажошийнинг ҳузуридан қайтгач, у зотга салом берсак, алик олмадилар. Шунда биз: «Эй Аллоҳнинг Расули, сизга салом берсак, алик олардингиз?» дедик. У зот: «Албатта, намозда машғуллик бор», дедилар».

Икки шайх ривоят қилишган.

Муслим, Абу Довуд ва Аҳмад келтирган ривоятда:

«Албатта, бу намозда одамларнинг каломидан ҳеч нарса мумкин эмас. У фақат тасбеҳ, такбир ва Қуръон қироатидан иборатдир», дейилган.

Ноқасддан бировга салом бериш намозни бузмайди, чунки салом хитобни ўз ичига олган зикрдир. Бас, у қасддан бўлганда одамларга хитоблиги эътиборга олинади ва намоз бузилади. Ноқасддан бўлган ҳолатда эса зикрлиги эътиборга олинади ва намоз бузилмайди. Саломнинг зикрлиги ташаҳҳудда ўқилишидир.

Аммо алик олганда қасддан бўлса ҳам, ноқасддан бўлса ҳам, намоз бузилади. Чунки аликнинг лафзи намознинг зикрида йўқ.

3. Инграш ва шунга ўхшаш овозли нарсалар.

Оҳ уриш ва уф тортишга ўхшаш нарсалар ҳам икки ҳарфдан иборат бўлса, намозни бузади. Бу нарсалар беморлик, дунё иши учун бўлса, намоз бузилади. Аммо охират учун бўлса, бузилмайди. Бемор ўзини тутиб тура олмаса ҳам бузилмайди.

4. Охират ишидан бошқа сабаб ила овозли йиғи.

Агар намоз ичида охират учун овоз чиқариб йиғланса, намоз бузилмайди. Бунинг далили қуйидагича:

???? ?????????? ???? ?????????? ?????? ???????

?????: ?????????? ?????????? ?????? ??? ????? ?????

????????? ?????? ?????????? ?????????? ???????????

????????? ?????? ?????????????????? ?????? ??????????????.

????????? ?????????????? ??????????????.

Муторриф отаси розияллоҳу анҳудан ривоят қилади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг намоз ўқиётганларини кўрдим. Кўксиларидаги йиғидан тегирмоннинг ёки қозоннинг овозига ўхшаш овоз чиқиб турар эди».

«Сунан» эгалари ривоят қилишган.

Мушибат туфайли овоз чиқариб йиғласа, намози бузилади.

5. Узрсиз томоқ қириш.

Мажбур бўлиб ёки овозини яхшилаб олиш учун томоқ қирган кишининг намози бузилмайди. Аммо узрсиз икки ҳарф миқдорида овоз чиқариб томоқ қириш намозни бузади.

(Давоми бор)

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди